

ՅԱՐԱԹ

Ազգային, Քաղաքական, Բանասիրական եւ Զուարճալի

ԺՊ Տարի, Թիւ 32

ՅԱՐԱԹ

14 Փետրուար, 1898

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ. — Ծաղիկի բաժանորդացիներն է **Տարեկան՝** Պոլսոյ համար 40, Գաւառներու համար 50 դրամ. : **Վեցամսեայ** Պոլսոյ համար 25, Գաւառաց համար 30 դրամ. : **Հասր 30 փարայ :** Բաժանորդագրութիւնը քիւի վրայ է, տարեկան բաժանորդները պիտի ստանան **52** եւ վեցամսեայները **26** քիւ Ծաղիկի : Պաշտասխան Գրաստոնը յանձն կ'առնէ հասուցանել բաժանորդներուն վճարները.

եթէ **Ծաղիկի** հրատարակութիւնը ո'ր եւ է արգելի հանդիպի : Ծաղիկի բաժանորդներն իրաւունք ունին 100 այցեխարս նուէր ստանալու :

Հանրագոյտ նիւթերու վերաբերեալ յօդուածներ եւ քրթակցութիւններ շնորհակալութեամբ կ'ընդունուի :

ՀԱՍՅԷ. — Ծաղիկի վերաբերեալ ամէն ինչ պէ՛տք է ուղղել Պաշտասխան Գրաստոնը. կ. Պոլիս, Սուրբան Համամ, քիւ 14 :

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԽԱՂ

Մեր Ազգային անցեալ օր տուրն մը խմելու համար Բերայի Լիւքսէնպուրկը երթալով հոն կը տեսնէ մեր Թերթերուն մեծագոյն մասին խմբագիրները, եւ Բարեկենդանի առթիւ այս բանը զեղեցիկ առիթ մը համարելով կը ներկայանայ անոնց եւ հետեւեալ առաջարկութիւնը կ'ընէ.

(ՃԻՃԻ ՈՒՆԻՄ Ռ՝Վ Կ՝ԱՌՆԷ)

Ազգայնէ. — Ճիճի ունիմ ո՞վ կ'առնէ :

Մասիս. — Վերթոր Հիւկոյին գրածն է նէ ինծի տուր. բայց հետն ալ բացատրութիւն մը ունիս նէ ան ալ տուր որ բէշի քիթիգիւնէ ուշաւ ուշաւագ բան մը չըլլայ որ Բիւզանդիոնն ալ բերանայ չբանայ :

Ազգայնէ. — Չէ, ան չէ, ամուսնամոռութեան համար Հորոյին գրածին դէմ է զանէր :

Մասիս. — Ես չեմ ուզեր այն տեսակ գրութիւններ Բիւզանդիոնը կուզէ :

Ճէրիտէյի Շարգիյէ. — Ինչ է, Էջմիածնայ գանձարանին մէջ եղած գողութեան տուտ լուրերէն է նէ ինծի տուր որ, Թերթիս մէջ Բիւզանդիոնին Թղթակիցը անգամ մ'ալ կարգի բերեմ :

Ազգայնէ. — Ան չէ :

Բիւզանդիոն. — Գատը գիւղի Թաղականներուն հրաժարականն է նէ կամաց մը տուր. Փունջը չտեսնէ, եւ ան ալ չտունէ :

Ազգայնէ. — Չէ՛ ճանրմ, ան չէ, Ս. Յակոբայ Բիւզանդանցին հոգաբարձութեան խնդիրն ըլլալու է :

Բիւզանդիոն. — Ես չեմ ուզեր Մէճմուային տուր :

Մէճմուա. — Հա, շու Ս. Յակոբ մէսէլէսի իսէ վեր պանա, պէն օնու պիր գաչ հաֆթա իւսթ իւսթէ տէրն իմթիմ ամա, զարար եօզ, բէք պէյէնթիմ պիր գաչ հաֆթա տանա տէրն իսէրիմ, Թաքի խըրայա զօյալըմ :

Ազգայնէ. — Եօզ օ տէյիլ, Թաշրայա կիթմէյէն առաջնորդարըն իւզէրինէ ղիտողութիւն օլմալը :

Մէճմուա. — Պէն էօյլէ շէյլէրէ զարըշմամ, Մաղիկէ կէօթիւր :

Ծաղիկ. — Սուրէններուն մէջը եղած խաղբութեանց գրութիւնը չըլլայ ըսածդ, ես ալ ան կը փրնտընէի կոր, զիտես եա խմբագրաց գրականը միշտ ծակ կ'ըլլայ, ձգեր եմ ինչ ըրեր եմ :

Ազգայնէ. — Ան չէ :

Ծաղիկ. — Եթէ կրօնական է Աւետարեքին տուր :

Աւետարեք. — Մենք Սուրբ Գիրքէն անդին աւտրմ մը չենք նետեր :

Ազգայնէ. — Ան ալ չէ :

Ծաղիկ. — Էյ սա չէ, ան չէ հապա ի՞նչ է, Չըլլայ Թէ սա սօն մօտա գաւառաբարբառներէն ըլլայ, եթէ անանկ է նէ, Բիւրակին տուր :

Բիւրակն. — Այս շաբթուան Թերթս լեցուն է, կուզես նէ Լոյսին տուր :

Լոյս. — Ինչ կ'ըսէք եղբայր, իմին Թերթս սալօնի Թերթ է խրմնաբանութիւններ եւն. հիչ կ'ըլլայ :

Ազգայնէ. — Սա դուք սալօնէն վար իջիր տէ քիչ մը տեսնուինք. Բայց ճանրմ, ատ ալ չէ, սա իմ ըսածս ժամանակաւ Տէրոյէնց պատուելին գրած է, կուզէք նէ մէզաթի կը դնեմ ով որ աւելցունէ նէ կ'առնէ :

ԱՅՄՈՏԷ

ԾԱՂՐԱՍԻՐԱԿԱՆ

Պ Ա Ր

Պարը անմեղ զուարճութիւն մ'է կ'ըսեն եւ մինչեւ ցայսօր կը շարունակեն իր պաշտպանները :

Բայց պարը իր բաժանումներն ունի , Ասիոյ պարը Եւրոպականէն շատ տարբեր է նոյնպէս Ափրիկէինը Ամերիկայէն :

Մեր ընդունած անմեղ պարը ասոնցմէ ո՞րը պիտի ըլլայ , Ան մանտիլը՝ թէ գատիլը , հօրա՞ն թէ բօլքան , Հնդկաստանցւոց լիտայի պարը թէ Ամերիկացւոց շըղ-թայի պարը (լանսիյէ) :

Կարճ խօսելով պար ըստաճը այնչափ անմեղ զուարճութիւն մը չէ , սակայն պարողին ձեռքն է անմեղ կամ մեղաւոր ըլլալն ալ , որովհետեւ պարը պախարակելի է չկրնար ըսուիլ :

Կը մնայ մեզի ընտրել թէ այս պարերէն ո՞րը աւելի յարմար կուգայ մեզի , մեր Ասիականը թէ չորս օրէ ի վեր խաղացած Եւրոպական պարերնիս :

Ամէն ազգ իրեն յարմար պարը ունենալու է , եթէ պարին մէջ անմեղութիւն մը կայ , այն է բնականը ընտրել եւ ոչ թէ օտարինը , զի իր բնութեան բոլորովին հակառակն է :

Տեսնեմ կրնա՞ս գաւառներու մէջ բօլքա , վալս , գատիլ խաղալ տալ , զուտը կտրես իր գաւառին խաղը կը խաղայ , իր սիրտն չթողուր , որ դուն մուգիքային ճիշդ պաթուկթային պէս չես կրնար ընել տըմիշէնդ :

Նոյնպէս Ասիացին իր ախմամտիլը , տէպրէպիճոյ ըստաճ խաղը այնչափ աղէկ կը պարէ որչափ դուն զըժուար կրնաս ձեռացնել քու մուկնիդ , նաեւ ան կոփէարը այնչափ կանոնաւոր է որչափ որ դուն կը չփոթիս միշտ շանթէիդ մէջ , միթէ նուա՞զ հաճուք կզգան անոնք քեզմէ իրենց բացօթեայ դաշտերուն մէջ , որչափ դուն կը տառապիս , պարահանդէսի աղակաճեալ օղը անքուն եւ մինչեւ լոյս ծծելով : Անոնք առանց կնոջ կը պարեն , կը զուարճանան , կ'երգեն եւ կ'աղաղակեն , սակայն դու հազար ակնածութեամբ կուրծքդ կնոջ մը կամ աղջկան մը լանջքն տուած վալսապար կը պարես , չգիտնալու կամ պզտիկ իյնալու վախէդ անհանգիստ կըլլաս , կամ եթէ աղէկ պարել գիտես գիւրկէ գիւրկ յափշտակուելով , եւ միշտ դառնալով հոգիդ կը հանես : Այս է ուրեմն փրնասթիք ըստաճ անհիմն կարծիքդ որ պարիդ հեղինակները ինքզինքնին արդարացնելու համար հեղինակած են : Անոնք նիւթական վիճակներդ են , բարոյական միտաներդ դու ամէն օր ակներեւ կը տեսնես . մի առ մի սլաւմեղ աւելորդ կը համարիմ , սակայն կ'ուզեմ որ հետաքրքրաշարժ իրողութիւն մը պատմեմ քեզի որ անցեալ շարաթ գիշեր պարահանդիսի մը մէջ տեղի ունեցեր է :

Ս . Անուն անձ մը իւր մանկամարդ կնոջ թախանձանայը զիջանելով կ'առնէ պարահանդէս կը տանի :

Որովհետեւ ինքը պատուաւոր մէկն էր չճանչցուելու համար գիմակաւորելով կ'երթայ սրահին մէկ անկիւնը կը նստի :

Այս միջոցին պարող մօնչէր մը գալով կինը պարի կը հրաւիրէ , բայց որովհետեւ մարդը ձայն ալ հանել չէր ուզեր կատարուի նշանացի հրաւիրողին հասկցնել որ իր տաման ուրիշին չթողուր : Հրաւիրողը զայրանալով (որովհետեւ գինով էր) մէկ քանի նախատական խօսքեր ընելէն վերջը ամբոխին մէջ աներեւոյթ կ'ըլլայ , սակայն միտքը կը գնէ մարդուն խաղ մը խաղալ :

Երաժշտութիւնը քաարիլի նշանը կուտայ եւ ամէն ոք իր տաման առնելով պարելու կը պատրաստուի :

Մանկամարդ կինը իր էրկանը կ'առաջարկէ որ պարէ , կ'երթայ վիզավի կ'ըլլայ այն մօնչէրին որ քիչ մը յառաջ գինքը պարի հրաւիրած էր :

Առաջին բարթին մինչեւ որ կը լմնայ կինն ու մօնչէրը ծանօթութիւն հաստատելով մէջերնին՝ կը խոստանան միմեանց Բ . գատիլին իրարու հետ պարել : Այսպէս Բ . Գ . Դ . Ե . եւ վեցերորդ բարթիներուն չենք գիտեր ի՞նչ կ'անցնի մէջերնին , կինը փոխանակ իր էրկանէն անբաժան լինելու երբեմն կ'անյայտանայ եւ հետքը չթողուր :

Կուսն աչքոյին ուրիշ մօնչէրին մէկը մանկամարդ կնոջ էրկանը մօտենալով ականջն ի վար քիչ մը առաջ մէկուն հետ կուտեր ես , զգուշացիր զքեզ պիտի հարուածէ՞ կ'ըսէ :

Մարդը սաստիկ վախնալով կը թողու կինը եւ կ'երթայ գործը պարահանդիսին անօրինութեան իմացնելու :

Երբ կը վերադառնայ կը նայի որ կինը չկայ , հոս կը փնտռէ , հոն կը փնտռէ չկայ , այսպէս շարունակ ժամ մը իր մանկամարդ կինը փնտռելէն յետոյ յուսահատելով ջղային լանդուժով մը կը մտնայ պուֆէն մէկ երկու օդի խմելու :

Այն ինչ 8 հատ գուռաթ կը պարպէ , կը տեսնէ կին մը որուն քաղաւածքն կը կուսէ իր կինն ըլլալը կը վազէ օձիքէն կը ընէ :

Կարծեսցեալ կնոջ գալալիէնը եղելութեան հետեւութիւնը կըլուի , խեղճ մարդուն երեսին կը պոռայ , գուն ի՞նչպէս պահալի մարդ ես , ի՞նչ իրաւամբ տալայիս օձիքէն բռնեմ ես , կ'ուզե՞ս որ հիմա աղիքներդ դուրս թափե՞մ :

Բայց այս կինն է , կը պոռայ յուսահատազար խեղճ մարդը , թող բանայ երեսը որպէս զի համոզուիմ :

Ատիկայ պարահանդիսի կանոնին դէմ է կ'ըսէ առեւանդողը , եւ պարահանդէսն իսոյս կուտայ խեղճին կինը հետը տանելով :

Հետեւաբար խեղճ մարդը , կսկիծէ , ցաւէ եւ գինովութենէ բոլորովին յուզուելով քառորդէ մը վերջը կատաղի յիմար մը կ'ըլլայ :

Ուստի այս օրինակը աչքիդ առջին ունենալով յիշէ թէ Եւրոպական պարուց կնոջ հետ առնչութիւնները միշտ ծանր հետեւանքներ կը բերեն :

ԱՆՑԵԱԼՆ ՈՒ ՆԵՐԿԱՆ

(Շարունակութիւն 31 թիւէն)

— Տէր պապա, վախիտէ տալէթ չեղանք, միւս-տաղիլ իսէ տէ աղային հիմնէթովն տալէթի կու համար-վինք, ֆախէթ էլան չգիտեմ ուր մանչուն թարաֆն է ուր տի երթանք, չէ նը աղջկանը :

— Ճանրմ, սէն տէ արիւթ սորուճուսու մը օլտուն, նշանը զըղ տալէթէ կէլէն չօճուղուն պէօյիւք թէյլէ-սինին զըզը տըր, չիմտի աննատըն մը :

— Պէ արիւթ սոնկս ըսէ ուր քըչիլ մը մալիւմաթ քէսպը անիմ : Ձաննը կընիմ ուր զիւսաֆէթին ճամբօլը բան մին է, զէօրէ մուզիպայի ձան է ուր կու լսիմ :

— Կէրչէք չալը սէսի կէլիօր, զուք ալ կը լսէք կոր մի :

— Ձաննը կ'անիմ ուր աս ձէմիլէթը ինչէի բարի լուս տի նստի անէնկ կու նմանի :

— Ինչ կ'ըսէք, Աստուած օրհնէ վաղը հէմ կիւրա-կէ է :

— Տէր պապա պէն պէօյէ համուր իչլէրինէ կիրիչ-մէմ ամա, արթըղ նասըլ օլտու, խօշ օթուրմադ պէնիմ իչիւն տէյիլ ես :

— Աստուած օրհնէ, լսելու հաճէթ չէ, ես ձեր բու-րեպաշտութիւնը ի վաղուց գիտեմ :

— Ձաթ չաթ :

— Աղա, կը նայի՞ս աս ի՛շտար խալապալըն է, չի-տեմ ամա՝ քառսուն հոգիէն եւել ըլլալու է :

— Տէր պապա աճապա տիւլիւնիւ պու ագչամտան մը էտիօրլար :

— Աստուած օրհնեսցէ, տարօսը առններնիդ եղիցի ամա այս հրաւէրը միմիայն նշանաւոր օրհնեալ զլյա-ֆէթի համար է :

— Տէր պապա պէն տէ պիլիօրըմ էօյլէ օլտուղու-նու ես, լաքին պու նէ գատար բաթըրտը, պէլքի օն պէչ թանէ տէ ուշագ վար :

— Պէ արիւթար դուն ալ ինչ աճայիպ մարդ ես մէյ մարդ մի բան մի տընէ ու տալէթ ուր տի անէ իսէ նը՝ քինթը բերանը չի տի դարձնէ, հիմայէկս ժամանակը քեամիլէն թէպտիլ եղած է, հրամանքդ հին ժամանակը կու փնտուես, սկանպիլով մի գիյաֆէթ չի դառնար, աս խուսուսը հին աշխրքի տայի մատտէ մին է :

— Էֆէնտիմ հրամանցէք, մէկ ժամէն աւելի է կը սպասենք :

— Հապա, հապա, շիտակը աշվընիս ճամբան մնաց քի աճապա ինչո՞ւ ուշացան տէյի, ինչ է նէ հրաման-ցէք :

— Վայ մաշալլահ պատվելի հրամանքնիդ ալ ֆէօս ես ուր :

— Ծառայ եմ տղայ, Աստուած կեանք տայ :

— Ինտէօր ես պատվելի քէֆի աղէկ է :

— Մեծապէս շնորհակալ եմ աղա, Աստուած բազում կեանս պարգեւեսցէ :

— Ճանրմ պատվելի մեղավէօրս՝ դորոց մատտէյի տայի մէրաք կանիմ ու, կուզեմ ուր լայընովն քէսպը մալիւմաթ անիմ :

— Սաղմոսին մէջն, մի յուսայք յորդիս մարդկան... աճապա մեզի համար է ուր կու գրէ :

— Տէր ողորմես էֆէնտիմ, ի՞նչ կ'ըսէք, սաղմոսին գրածը պայաղիութենէ թաղական եղողներուն համար է, որովհետեւ յորդիս մարդկան կ'ըսէք, ձեր մեծապատուու-թեանը պէս բուն իսկ ազնուական թաղականներուն հա-մար չըսեր :

— Ըսել է ուր պատվելի թախըմ մի պայաղի ու պայաղիութենէ եկած մարդիկներ կան, ուր թաղական ենք կ'ըսեն նը . . . :

— Աստուած օրհնեսցէ, այնպէս է, զի այնպիսի ան-ձանց քոլ բարեպաշտութիւն եւ ողորմածութիւն չըլլա-լուն համար փրկութիւն չկայ կ'ըսէ :

— Ճընկըլ, ճընկըլ, ճընկըլ :

— Սեղան հրամանցէք :

— Ճանրմ Գարիկ աղա, սէն տէ պատուելի կէօրիւր կէօրմէզ քիթապլարտան պաշլաաըն, չիմտի վաղթը մը ես :

— Քո Բերուղիկ կը նայիս աղջկանը նշանածն ալ հոս է, իշտէ սուֆրային կը մօտիկնան կոր, զահեր ան ալ տալէթ ըրեր, պէս պէլլի խպնելուն ներս չեկաւ տէ հիմայ լայաճ սուֆրան եկաւ, մեղայ կովի կը նմանի կը-սեն նէ իրաւ է եղեր, ի՞նչ մեղքս պահեմ չիտակը էշ կլմանի : Աղջիկը տահա չերեցաւ ամա աճապա ի՞նչ կայ :

— Տուտու, նշանած աղջիկը ձեռք պագնելու կու-գայ, նայէ տուտու նայէ, հէլէ քի ըսածիս պէս չէ՞ մի, երեսները օ տը լիս քսած չէ՞ մի :

— Էյ հա ամա կէնէ պէլլիսիդի պէս ըրէ, սախըն չըլլայ քի տիք տիք երեսը նայիս ամօթ է :

— Ապրիս աղջիկս, ապրիս, շնորհակալ եմ, ապրիս պզտի հանրմ տարօսը գլուխդ :

— Ծնորհակալ եմ, հրամմէ, սենեակս, հանրմ էմը արէ ուր նշանած հանրմը նստի ու չի կայնի : Ձաննս սա աղան ալ հանրմին նշանածը տի ըլլայ, քէյֆդ աղէկ է :

— Ծնորհակալ եմ, հրամանքիդ քէֆը ինտոր է աղէկ է :

— Ծնորհակալ եմ, ինչալլահ ուր խըսմէթ ուր ըլլայ նը՝ հարմիրքնիդ մօտերս կու կատարէք :

— Խամէթ էֆէնտիմ, խամէթ կըլլայ քի առջի հարս-նիքին կ'ըլլայ :

— Մեղա՛յ, քա աս փէք պէրպատ հին աշխրքի մարդ է եղեր, շիտակը քառսուն աղջիկ ունենամ նէ՛ մէկ հատը պիլէ չեմ տար :

Շարունակելի

ՕՐՈՒԱՆ ՄՕՏԱՆ

Ամուսնական կռիւներն այն աստիճան ըաղմացան այս օրերս որ օրուան նորաձեւութեանց կարգն անցան : որճարաններու մէջ եկեղեցիներն միշտ հետեւեալ խօսակցութիւնը կը լսես :

— Օ տէյիլ ամա, Միհրան աղա էլլինտէն այրըլմը՞ն :

— Ջօգտա՞ն շիմտի՞ մի, օն պէշ կիւն օլտու :

— Նէյէ սէպէպի նէյիմիշ :

— Սէպէպի նէ օլաճաղ, հէր կիւն էվին իշինտէ խըն կիւր. սանա պիր շէյ սէօյլէեի՞մ. պէօյլէ այրը գալմալարը տահա էյի :

Եկեղեցւոյ մէջ :

— Ամպէր հանըմ, Եպրաքսէն էրկնէն զատուեր է լսեցի՞ր :

— Գա վույ, երբ է՞ եղէր այդ պահը :

— Ասօրլուով թամամ ութը օր է քի զատուած են : էյ էրկը սանքիմ բէք բիւշման է կերվի կար ամա Եպրաքսէն մին պահաթ չեմ ուզեր կ'ընէ կոր :

— Գա ճանըմ քիշ մը կամաց խորադեցէք օր ամէն մարդ խելքը կլոխը աղօթք մը պիտի ընէ նէ ընէ :

— Քէխեսա էիր զանէր, աղօթք պիտի ընես նէ տունդ ըրէ անանկ ժամ եկուր :

— Աղէկ ալ ըստու կէնճը մեր լախըրտըն ի՞նչ կը խառնուիս :

— Ես չէի ըսողը մեղոյ աստուծոյ :

— Ինչ կիցցար ես, մըսեր միլըսեր, անչէ ամա ի՞նչ պիտի ըսէի, հա, գա ատոնք իրար կիւլի պէս կը հոռուրտային, ինչ եղաւ օր իրար թողուցին :

— Եպրաքսէն սուրսը խըսըմ մը ունի եղեր 20 տաւրիէ պէրի Ստանպուլ ոտք կոխած չէ եղեր, շաքաթ մը առաջ ատիկա շիտակ Եպրաքսէին տունը կիշնա՞յ, էյ իշտար ըլլայ նէ իր մարդն է, հալօքը իգրամ պիտի ընէ իրիկուան էրիկը կուգայ կը նայի որ էրիկ մարդ մը կայ, կէշ միտքի կ'երթայ, կը հասկնա՞ս. ատոր վրայ մեծ պօյէն առպետէ մնէ կը փրթի, Եպրաքսէն բէք տող կ'ելլայ ատ տեղը կը մարի կ'իյնայ :

— Գա չըսե՞ս օռտուններ ելեր է :

— Հապա՞ էրթէսինօրը էրիկը կը պոնէ տաներէցը կը խրկէ որ լաթերը իլէ օնտուկը ուղէ, Եպրաքսէն ճէտվէլ խալէմ ճուղապը տրեր է որ, ես տահա սնկէ շատ մալ կ'ուղեմ, շատ բան պիտի վնտուեմ ըսեր է :

— Օ՛խ, աղէկ ալ ըրեր է, հիմակու էրիկմարդոց հախէն պաշխա թիւրլիւ չեա կրնար գալ քուրուկ, արիւսիդին հազկընտան իմանալը կէլիր :

— Գա վույ, օրհնեալք եղիւրք կըսէ կոր, լախըրտըն տալմիշ եղանք վախթը չափուճաթ մը անցաւ :

— Մնաս բարով, կէնէ տեսուի՞նք :

— Մեծ պաքի ճաշուներու իշալահ քի սըխ կը տեսնուինք :

Բերայ տուն մը կանանց ընկերութեան մէջ :

— Գա ճանըմ պիր շէյ տույտում ամա կէրչէ՞ք տիր :

— Աննիկին նիշանը կէրի օլմուշ, օնու տէեէճէքսին :

— Օնու պիլիրիմ, սանքիմ պիր թագէ հալտաիւ վէրիւօր :

— Ես հանկըսը տըր տէալին :

— Վիչէնիկ աղա տիւօրա էթմիշ մատամընտան այրըլմը տէեօրլար :

— Գա նէ սէօյլէեօրսուն, ես ութը կիւզ լիրա թրախօմա ալտը տէալիէր օ վազըթ :

— Իշտէ բարալարը ալտըգտան սօղրա շիմտի մատամընը թութմուշ անասընըն էվինէ կէօնտէրմիշ տէեօրլար :

— Կա զալալը Սօֆի, կիւլմէեէճէք պաշ կիւլմէգ տէրլէրսէ կէրչէք տիր, սէճէրէլի թալէհաիլ գըզ տըր. ղէնիկին պիր Ֆրէնկ ալաճաղըսը, օվազըթ պիլմէմ նէ սէպէպ չըգտը, տուրուպ տուրտուղու եէրտէ ճայտը :

— Սէպէպիկ տէիլ իտի Ֆրէնկին ճայտըզը, Վիչէնիկտէն գըսգանաը, գըզ գարտաշըմ օլսա, պէն հէր շէյի լիպէրթա սէօյլէր իմ :

— Իշտէ պէն տէ օնու սէօյլէեօրում ես, օ վազըթ Վիչէնիյէ ազըլ վերմէսէ իտի, Ֆրէնկի ալաճաղըսը, շիմտի բահաթ իտէր իտի, կէնէ տէրիմ կէնէ, զալալը գըզ կիւլմէեէճէք օ տուր :

— Գա ճանըմ, Բասկալ Ագապիտէն նէեէ՞ք այրըլտը, նէ՞ շէյլէրի էքսիլիտի, իքիտի տէ պիր պիրինին էթտիքլէրինի եիւղէ կէլմէզլէր իտի, կէչինմէլէրի եէրինտէ, պիրի պիրլէրի իշին սէճէրէլի տույլուսուղ, նէյէ՞ տիւօրա էթտիլէր. տիւղճէ պիր պիրինտէն այրըլմաք մօտա հիւքմիւնէ կիրտի շիմտի օտուր :

Եւ յիւրաւի սլ ամուսնաթողութիւնը ինչպէս ըսինք մեր այս նկարագրութեան սկիզբէն, նորաձեւութիւն մը եղաւ ժողովուրդեան մէջ :

Այս ո՞ր աստիճան յառաջդիմութիւն Աստուած իմ ինչ որ ալ ըլլայ, 1898 տարւոյն առաջին ամուսնաթողին ինչպէս կ'ընէ «սիֆթահը լէք գատէմիլ» է եղեր,

ՔՕՔՕՋՆԵՐՈՒՆ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԸ

Քօքօզներուն միսիթարութիւն մը մատուցանելու նպատակաւ մեր բարեկամներէն մէկը, բարեկենդանի առթիւ, սեզանի վրայ երգուելու համար հետեւեալ ուսանաւորը խրկած է ի հրատարակութիւն :

Բարեկենդանն այն մեծ օրն է,

Որ ամենուս ուղածն է,

Հէլէ տյսօր խեղճ միտէնիս,

Մանկասարին չէօփլիւկն է :

Եկէք թխնը միտեա իշին,

Վաղը կուգայ զէյթին եաղճին :

Պատայիֆը մեր խարճը չէ,

Օխա մ'իփենք մեզի քիշ է,

Պաւիժ ուտենք խարճը քիշ է,

Թահին բէքմէզն ալ գէշ չէ :

Եկէք թխնը չոր լէպլէպին

Վաղը կուգայ նօհուտ թօփին :

Միսին օխան եօթ ու կէս է,
 Վէրէսիյէ ուզես տաան է .
 Հրաժարինք թիւքէնմէզէն
 Խաչէրին բիացան վեր է .
 Եկէք թխենք խօյին պաշին
 Վաղը կուգայ ֆասուլեաճին :
 Զուկ ուտենք նէ չի մարսուիր ,
 Թուրփին ալ սուղ է չտանուիր ,
 Աղօթք ընենք սա մեծ պահքին ,
 Ան ալ չըլլայ նէ չ'ապրուիր ,
 Եկէք թխենք եէր էլմասին ,
 Վաղը կուգայ խօղ հէլվասին :
 Միրասեւտին պօռաւ կ'ուզէ ,
 Պիրա , քօնեաք ալ կը խմէ ,
 Մարդ ըլլողին օղի կուտան
 Թաքսիմին ջուր մերին փայն է .
 Եկէք խմենք կարմիր գինին
 Մանա չտանք համին գինին :
 Բարեկենդանն այն մեծ օրն է
 Որ ամենուս համար չ'է ,
 Պաղին կուտէ պաղին չուտեր ,
 Կէնէ մեծ պահքն աղէկ է .
 Մենք չենք նայիր չորին թացին ,
 Ինչ որ գանանք կուտենք պահքին :

ՏՕԲԹՕՐԻ ՄԸ ՍԵՆԵԱԿԻՆ ՄԷՋ

Նէ՛րէն աղբըյօր գուզում , գօրուն նէ՛րէտէ :
 — Օնու պէն տէտիքտէն սօնրա , սէնին ուսթալըզըն
 նէ՛րէտէ գալըր , հէքիմ աէյի՛միսին , սէն պիլ :
 — Այօզուլ , չօճուպուզու պրապ . պէն հէքիմ իմ ,
 միւնէճճիմ աէյիլ իմ . Նէ՛րէնտէ աղբըն վար իսէ սէօյլէ
 քի պիլ ան էվվէլ չարէսինէ պապալըմ :
 — Տէմէյէճէյիմ իլթէ , ուսթա հէքիմ իսէն վար սէն
 պուլ :
 — Թամամ , էօյլէ իսէ չաթաղ . . . է՛յ փէք էյի ,
 պաչըն աղբը՛յօր մը :
 — Նէ՛ պիլէյիմ պէն , իլթէ մէյտանտա տուրոյօր ,
 — Գուլաղլարըն աղբը՛յօր :
 — Պիլմէմ :
 — Էյ նէֆէս աղբգան պիլ աղբը սըզը տոյա՛ր մը
 սըն :
 — Պանա սօրմա , սէն պիլիրսին :
 — Պէ ա՛ գարտաչ , պաչընը սօրտում մէյտանտա
 տըր տէտին , գուլաղլարընը սօրտում պիլմէմ տէտին ,
 ճիլէրլէրին տէ մէյտանտա տէյիլ ա , գարալը գուլթու ,
 ծնու տո սէն սէօյլէ . կէրչէքտէն իլինի տէ կէօրէմէմ
 եա :
 — Էյ պէն կէօրիւրմիլիւմ :
 — Ճանըմ , հիլ տէյիլ իսէ սէն տոյարսըն :
 — Պէն տոյարսամ սէն տէ օգուրսուն , ինսանըն
 իլէրիսինտէ գաչ ալէաթ վար պիլիրսին :
 — Պիլիրիմ , հագզըն վար ամմա , հաթիմ տա հաս :

Թալըզընը թարիֆ էթմէլի քի՛ հէքիմ տէտիլին իլէթի
 ֆարդ էթսին :

— Պէն իլէթի թարիֆ էթաթաէն սօնրա կիտէր է-
 զաճըյա 5 զուրուչլա իլիմի պիլթիլիլիմ , եօգսա սանա 40
 զուրուչլ վիլիթիմ ալաղընա կէյիպ վէրիյօրսամ պէնի սէօյ-
 լէթմէյէսին տէյի սիր :

ԱՆՃԱՐԱԿԻՆ ՀԱՐՍԸ

Անճարակին Գչ . օրը հարսնիքի տան մը մէջ կոիւ
 մը կար , կանաչք ամէնքն ալ իրար անցած կը պոռային
 կը կանչէին , այնպէս որ դրացիներէն քանի մը կանաչք
 այդ տունը թափիլ սկսան :

— Քա քուրուկ , ինչո՞ւ կը պոռաս , ինչ կայ քի
 ձայներնիդ աշխարհ բռներ է :

— Քա անթառան տուտու քուլի հարցնեմ դուն ալ
 հալսվիլ երկու էրիկ թաղեր ես գիտես , հարսին մնաւկը
 գայ նէ բաղնիքի թաա իլէ խալի չհն զնեք հետը :

— Վուչ ծունը գլխուս , հարս ըսածիդ չէնք չնորհքն
 ալ ան է հապա :

— Հարս օլաճախս ուսումնական է եղեր եա , մէյէր
 ուսումնականճա ատանի բան մեծ պօյէն ամօթ է եղեր :

— Դող մ'իլլար քուրուկ , պարէ ճէհէզը նաաըլ է :

— Ըն իլթէ ճէհէզ , թախըմ մը քուրջ քըլաթ պա-
 ներ , սանքիմ մարդ քուրջ մը պակաս կը չինէ տէ պաղ-
 նիքի թաա մը իլէ խալի մը կտոր կ'առնէ , հոգի :

— Քա էյ հոգդ պիլէ մի ըներ , տոոր ինչո՞ւ դող
 կ'իլլա՛մ , պաղնիք տանելու ըլլաք նէ դուք ալ ձեր թաաը
 իլէն խալին մի տաք որ երթայ տէ խաղք ըլլայ պարէ :

— Քա կայնէ նայինք հիմակուանները պաղնիք ալ
 կ'երթան մի . . . վուչ Անթառան տուտու , տիւչմանս
 տանի տէրա չունենայ , վուչ , լսողները ինչ կ'ըսեն :

— Քա էյ ինչ ըսեն նէ ըսեն , հոգդ :

— Վուչ մըսեր քուրուկ , եանի միտքս դրերեմ քի
 թա քի ես անոր մար օլաճախին թաաը իլէն խալին առ-
 նել չաամ նէ տալ տըրլիք չի տամ պիտի , հէմ աա ի-
 նասա ընեմ պիտի :

— Մըսեր քուրուկ , աղուդ ալ տըրիլը մէկտեղ կաւ-
 րի սօնրա :

— Քա անանկ ֆիտանի պէս գաւկիս աղջկան խըթ-
 լըթ թող ըլլայ , գահէր զաւակս մէկ թաա մը իլէն խալի
 մը չարմեր :

Այս միջոցին քահանան է գուռը կը զարնէ , որ ա-
 տեն ամէն մարդ ձայներնին կտրելով տեղերնին կը քաչ-
 վին :

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐ

Գաւառացի մը Բարեկենդանի առթիւ կնոջը օր ցու-
 ցընելու համար կ'առնէ զանի պարահանգէս կը տանի ,
 բայց խաղին տաք միջոցները գիւրախտարար կինը քովէն
 կը կորսնցունէ :

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարքն հետևողականորեն Պատրիարքարանի Ա. գործակատար Տէր-Ներսէսեան Տիգրան էֆէնտին, Կայս. Պալատի գնաց Պայրամը շնորհակտորելու եւ արժանացաւ Կայս. մեծարանաց: Նոյնպէս Տ. Խորէն Արքեպ. Աշըգեան, Տ. Բարթողիմէոս Արքեպ. Չամիչեան եւ Տ. Մեարոպ Արքեպ. Սուքիասեան Կայս. Պալատի պատգամներն ի շնորհակտորութիւն եւ արժանացան բարձրագոյն մեծարանաց:

— Ս. Պատրիարքն Չորեքշաբթի Պոլսոյ կողմն այցելեց Շէքիւ-իւ-Իսլամ էֆ. ին, Պարսից դեսպանին, ելեւ-մտական, կրթական, էվգաֆի նախարարներուն, մաքսային վերատեսչին, Հաշուակալութեան Ատենին նախագահ Հասան Ֆէհմի փաշային, Պէյլիքճի պէյին որ հիւանդ է, թղթատարութեան եւ հեռագրատան նախարարին, պաշտօնէից ընտրութեան Յանձնաժողովին նախագահ Զինի փաշային, Կ. Պոլսոյ հրամանատար Սատէտ-տին փաշային, Թօփհանէի Նպաստամատոյց Կեդր. Յանձնաժողովին նախագահ Արիֆ էֆէնտինին, որոյ ապարանքը կը գտնուի Շահգատէ Պաշը: Ոստիկանութեան նախարարին այցելութեան առթիւ, Ն. Սրբազնութիւն Վսեմ. Շէֆիք պէյի հետ խօսակցելու է ըստ Կայս. Իրատէի գաղթականաց պատուաւոր մասին Կ. Պոլսի դարձին վրայ, որ արդէն ծանուցուած էր, եւ որուն վերաբերեալ հրամանն Ոստիկանութեան եւս հաղորդուել է, եւ գործադրման պարագաները պիտի ճշգրտին Պայրամէն հաղը:

— Ս. Պատրիարք Հայրը Բարեկենդանի առթիւ 2000 զրուշ նուիրած է Պատրիարքարանի պաշտօնեաներուն: Կը լսենք թէ վարչական յարաբերական դիւաններուն դիւանապետ Բարթող եւ Խաչատուրեան Կարապետ էֆէնտինները իրենց բաժինը թողուցին Ս. Պատրիարք Հօր կարօտեալներուն ի նպաստ գործածուելու համար:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Թայմը կը ծանուցանէ թէ Միջերկրականի ոռոս նաւախմբին հրամանատար Սքրիալով ծովակալն Բեդրես-պուրկէ Օտէսա կ'հասնի, եւ առաջիկայ կիւրակի Կ. Պոլսէ անցնելով, նախ Աթէնք պիտի երթայ, այցելութիւն արքայական դերպաստանին, եւ անտի՝ Կրետէ:

— Պատերազմական նոր նախարար Քուրթաղքին զօրավար եւ սպայակոյտի նոր պետ Զօր. Սախարով անօրինակ գործունէութիւն մը կը ցուցնեն իրենց պաշտօններուն մէջ: Զօր. Քուրթաղքին Բեդրեսպուրկէ Օտէսա եկաւ: Կ'ըսուի թէ ընտանեկան գործերու համար է: Ուրիշ կարծիք մ'ալ այս է որ սահմանադրի վերաբերեալ զինուորական տեղափոխութեանց պիտի հսկէ: Արեւմտեան սահմաններուն վրայ նոր բանակաց հաստատումը կատարելապէս կը կատարուի: Ծայրագոյն Արեւելքի զէպքերուն ի նախատեսութիւն, Ռուսիա իր բո-

լոր սահմանները պաշտպանողական ապահով վիճակի մէջ պահել որոշած է, կ'ըսէ ոռոս մամուլը:

— Իգաամի մէջ կը կարդանք. — «Թան լրագիրն որուն չարամտութիւնն ու մոլեռանդութիւնն յայտնի են, Աթէնքի թղթակիցէն փետր. 8 թուականաւ նամակ մը հրատարակած է թէ Օսմ. զինուորք չէզոք գօտին անցնելով շատ մը գիւղեր այրել են: Այս կարգի թշնամական հրատարակութիւնք հրատարակողներուն ինչ ըլլալը ցոյց կուտան, որով ողջամիտ անձանց ծաղրը միայն կը չարժեն: Թան լրագիրը ցորչափ իբրեւ թղթակից դործածէ հելլէն կրթութիւնն առաջ յամառ տղէտ մը, իր լրագրոյն համբաւը պիտի կոտրէ:»

— Ռըվիւ տ'Օսման Արեւելքի կացութեան վրայ գրելով, ըսած էր թէ Արեւելեան հորիզոնը սեւ ամպով ծածկուած է: Մալիւմադ ըսելով որ պէտք է զէպի Պաշքանաց կողմը նայիլ կը յարէ. — «Մեր հորիզոնը միշտ պայծառ է եւ փոքր ամպ մը իսկ չերեւիր: Պաշքանաց կողմը տեսնուած ամպերն անշուշտ պիտի փարատին օսմ. արդարութեան զեփիւռով: Օսմանցիք որ մարդասիրական զգացումներով տոգորուած են եւ մեղմ ու խաղաղասէր, միշտ պիտի պահեն իրենց հանգստութիւնն եւ պիտի ապացուցանեն իրենց խաղաղասիրական ձիրքերը:»

— Պուլկարիոյ իշխանն Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարարին հետ խորհրդակցութիւններ ունեցաւ այն փոխառութեան համար զոր պուլկար իշխանապետութիւնը կ'ուզէ կնքել Եւրոպայէ: Այս խորհրդակցութեան վրայ տեղեկութիւն տրուեցաւ Պուլկարիոյ ելմտական նախարարին: Հետեւաբար այս փոխառութեան կնքման մասին դեռ որոշում չտրուեցաւ:

Այս չարթուան սուրհանդակաւ տեսնուած անգլ. լրագիրք կը յիշեն թէ ոռոս կառավարութիւնը Ծայրագոյն Արեւելքի զէպքերուն պատճառաւ, պէտք կ'զգայ Սեւ Ծովու նաւատորմէն մի քանի մարտանաւ եւ «Կամաւոր» նաւատորմէն զօրքով ու ռազմամթերքով լեցուն կարգ մը փոխադրանաւեր Խաղաղական Ովկիանոս զրկել: Ուստի, ըստ սովորութեան, բանակցութեան մէջ է զանոնք կարգաւ Նեղուցներէն անցնելու համար Կայս. հրամանագիր ստանալու:

ԶՈՂԱՅ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ

Անհամբերութեամբ սպասուած իրապաշտ վիպասան Զօլայի դատը, վերջապէս վերջացաւ ազմկայող երկար դատավարութենէ մը վերջ:

Զօլայ դատապարտուեցաւ մէկ տարուան բանտարկութեան եւ Օռօֆի անօրէնն ալ չորս ամսուան բանտարկութեան եւ երեք հազարական ֆրանք տուքանքի:

Պ. Պ. Լապուրի եւ Քլէմանսօ երկու դատապարտեալներուն փաստարանները ի զուր իրենց պաշտպանողականները խօսեցան, երգուեալները հաստատապէս համոզուած էին անոնց յանցաւոր ըլլալուն:

Վճիռը արձակուելուն պէս ժողովուրդին կողմէ ողջունուեցաւ, կեցցէ Յրանսա, կեցցէ բանակը ազադակներով:

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱՁԴ

Ազգային եւ օտար վարժարաններու մէջ դասախօսող ինչպէս նաեւ առեւտրական հրապարակին վրայ երկտրասեւ փորձառութիւն ունեցող պատուաւոր անձ մը, Անգլիերէն եւ Գաղղիերէն թղթակցութեանց եւ Տոմարակալութեան գործնական գասեր տալու պատրաստ է Դիմել խմբագրատունս :

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ
Սուրբան Հաւաւ հասցեայի թիւ 14, Կ. Պոլիս

Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՅՐԱՆՍԵՐԷՆԷ - ՀԱՅԵՐԷՆ

Գիւն 22 ՂՂ.

Սոյն Ֆրանսահայ բառարանը յօրինուած հետեւողութեամբ Լիզբէի տիեզերական բառագրքին, կը պարունակէ Ֆրանսերէն լեզուին գրիթէ բոլոր բառերն իրենց բոլոր առումներով, որպէս եւ ամենէն գործածական ոճերն : Տէմիրճիպաշեան էֆէնտի բառաշինութեան մասին իւր ունեցած մասնաւոր յարմարութեամբն որով բազմաթիւ բառերով ճիշտացած է հայ լեզուն, գտած է լեզուին պակասած գրական, գեղեցկադիտական, իմաստասիրական, գիտական եւ արհեստական բառերուն հայերէններն, այնպէս որ կատարեալ բառագիրք մը կրնայ համարուիլ Բառարանս ունեցած այս երբեակ առաւելութեամբ, այսինքն առաւելութիւն Ֆրանսերէն բառից, առաւելութիւն նոր առմանց, առաւելութիւն 15—20,000 նորահերտ հայերէն բառից :

Այս բոլոր առաւելութեամբ Ֆրանսահայ Բառարանս. որ կը պարունակէ իւր 1000 երես, կազմեալ կը ծախուի անօրինակ գնով :

ԾԵԾՈՒԱԾ ԶՈՒՏ ԽԱՀՈՒԷ

Թիթեղեայ տուփի մէջ. 250 կրմ. 3 1/2 ՂՂ.

» » » 125 » 1 3/4 »

Աղխասները մի մոռնալ

Ռիօի առաջին տեսակէ սոյն խաչվէն տուփերու մէջ զրուած կը ծախուի ի նպատակ Ս. Յակոբայ Հիւանդանոցին, ուրկէ գոյացած հասոյթով հարիւրաւոր աղքատներ եւ անոք մանուկներ պիտի խնամուին, հետեւաբար ամէն ոք այս խաչվէն գնելով, աժան եւ սղեկ տեսակ խաչվէն առած ըլլալէ զատ, աղքատներուն եւ հիւանդանոցին օգնութիւն մըն ալ ըրած պիտի ըլլայ :

Կեդրոնատեղին է, Ղալաթիա, Եէնի ճամբ. ճատտէսի, Զինճիրլի խանին կից, թիւ 70. ուր պէտքէ դիմել, անկասկած ըլլալու համար :

Կը ծախուի նաեւ հետեւալ խանութները եւ ուրիշ ծխավաճառներու եւ մանրավաճառներու քով :

Բերա, Շիտակ ճամբան 136 եւ 54 թիւ չաքարավաճառ Սարիմ աղայի խանութները :

Բանկալթի, մանրավաճառ Աճէմիան Գրիգոր աղայի խանութը :

Օրթաքէօյ, Քէթնեան Վիչէն աղայի խանութը :

ՊՐՊԱՆԻ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ - ՕՐԱՅՈՅՑ

1898

Ի վաճառ ելած է հետեւեալ գներով :

Հնտիր լաթակալ 2 1/2 գահեկան :

Նոյնը ոսկեզօծ ճղտանով 4 գահեկան :

» չակէն եւ մատիտով 7 1/2 :

» ընտիր թղթի վրայ տպուած 15 :

Կեդրոնատեղիք՝ Սուլթան Համամ Պաղտատեան գրատուն թիւ 14 եւ 2. Թորոսեան գրատուն Վալիտէ խան թիւ 16 :

Կր գանուի Բերա Հայ ծխավաճառաց քով, Կալաթա Վրոյրի եւ Ռօմանի թղթավաճառանոցը, եւ Պօլիս բոլոր գրավաճառաց քով :

ՀՈՆԷ - ԳՈՆԷ - ՍԷՅԼԱՆ - Կ. ՊՈԼԻՍ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ԻՍԱԳՈՒԵԱՆ

Ճեղալ պէյ խանի դրան կից թիւ 10

Ամենէն ընդարձակ թէյի վաճառատունն ի Կ.

Պոլիս, որ ճիւղեր ունի Օսմ.

Տէրութեան ամէն կողմերը :

Գաւառաց ապսպրանքները

փութով եւ խնամով կը գործադրուին :

Չինական, Հնդկ, Ճալայի եւ Սէյլանի ընտրե-

լադոյն թէյք, ուղղակի բեր-

ուած հոս : Թէյի նոր հունձքն

սկսած է դալ : Զգուշացէք

սոյն վաճառանիշին կեղծե-

րէն :

Փնտռել ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ եւ ԻՍԱԳՈՒԵԱՆ ստորագրութիւնը :

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԿՏԱԿԸ

ԳԼՈՒԽ Ժ.

Կ Ի Տ Ա Կ Ը

— Ո՛հ, շատ յարմար անուն մ'ընտրեիր էք ձեր խմբակին համար. մեզք որ ձեր յարգը զիսցող մը չէ եղեր. Ի՞նչ որ է փողոցի արտոյաներուն ի՞նչ առաջարկել հրամայեիր է Տիմիթրո :

— Կ'աղաչեմ, փողոցի արտոյանները հրամաններ չեն ընդունիր, նա մանաւանդ մեր պետը, Տիմիթրո խնդրեիր է Պէտոյէն որ այն զիմապատկերն ամենուն ցոյց տալով անպատճառ դանդ տղան, որ ինքն ալ կարենայ աւոր մայրն ու ընտանիքը ժամ առաջ ուրախացնել. Պէտո հաւանելով եւ կարծեմ կանխաւճար մ'ալ առնելով Տիմիթրոն կը ճամբէ. երբ իւր ծակը կը գտնայ խեղճ արդեկը զարձեալ վախու եւ սոսկման մէջ կը գտնէ, որ անշուշտ զինքն իբր հայր ընդունող Տիմիթրոյին բարկութենէն յառաջ կուգայ. Վերջապէս, ինչպէս ըսի, հետեւեալ առաւօտ երբ Պիւլպիւլ ընկերոջս հետը Սալը Բաղարէն ձուկ կորրայի, Պէտո եկաւ եւ մեզ նախ եւ առաջ հայր Թօմային խանութը տարաւ ուր լաւ ճաշ մը ջամբելով հանդերձ, խնդրը հասկցուց եւ իւր նպատակը պարզեց. յայտնեց թէ այն աղան իր եւ հետեւաբար ամէն բարեկամներուն պաշտպանութեան ներքեւ առած է, որով Տիմիթրոյին պզտիկ խաղ մը խաղալ հարկ կըլլար, որ բոլորովին յոյսը կտրէ այն աղան գտնելէ :

— Յաջողացա՞ք այդ մասին, հարցուց անձկանօք Կիրգա :

— Անտարակոյս, մանք թեպէտ մեծ մարդ չենք, սակայն բարիք ընելու կարող ենք, այնպէս որ՝ հիմայ եթէ դուք ալ ուզէք գտնել այն աղան չպիտի կրնաք :

— Ինչո՞ւ, միթէ ձեր պաշտպանեալը չէ՞, երբ վրաստան ըլլաք թէ ես իրեն չարիք մը չպիտի հասցնեմ, ինծի կը յայտնէք անոր գտնուած տեղը :

— Հա՛, ճիշդ պարագային համար է որ պարտաւորեցանք զինքն օտար երկիր զրկել :

— Ո՛հ, այդ հարուածը շատ ծանր պիտի գայ իր ծընողաց, արդեօք ո՞րչափ պիտի տառապին խեղճերը, երբ իմանան իրենց զուկին ողջ ըլլալը եւ չկարենան գտնել զայն :

— Հանդարտեցէ՛ք, տէ՛ր իմ, հանդարտեցէ՛ք, ձեզ անգամ մ'ալ փորձելու համար էր որ այդպէս ըսի, մենք ներողութիւն խնդրել չգիտենք, բայց մեր զգացումներն ալ չենք ծածկել. Ձեր բարի մարդ մ'ըլլալուն եւ շարութիւն մը չկամենալուն կատարելապէս համոզուեցայ, որովհետեւ աւելի խեղճին ծնողքը մտածեցէ՛ք, քան թէ գայած երկիրը. ապահով եմ որ եթէ ձեր տեղը Տիմիթրո ըլլար ամբողջապէս զէնքով պիտի սպառնար ինձ որ աղուն գայած երկիր՝ յայտնեմ, յիշաւ ի՞նչքան դուք

ուրիշներէ տարբեր էք, դուք խորամանկ, բայց բարի մէկը կերեւիք. Հանդարտեցէ՛ք եւ պատմութեանս շարունակութիւնը մտիկ ըրէ՛ք. Այլ եւս յուզուիլ պէտք չէ այն աղուն համար, որուն ծնողքը շուտով պիտի գտնենք :

— Աստուած իմ, այս որչափ ուշիմ ու խելացի տղայ, աշխարհիս ամենէն կասկածոտ մարդն այսչափ զգուշութիւն չպիտի դորձածէր զիս փորձելու համար, վերջապէս պատմէ որ, երթանք, կարելի է մեր թըռչուններն իրենց բոյնէն կը թռին :

— Հիմա, կ'աւարտի, Պէտո իր գաղափարը պարզելէ վերջ, մեզ հասկցուց թէ ինչպէս պիտի խաղային մեր գերը Տիմիթրոյին առջեւ. եւ երանք երեքսիս մէկ Ձիչէքլիյին սրճարանը գացինք . . .

— Ո՛ւր կը գտնուի այդ սրճարանը :

— Հոս՝ Ղալաթիա, Գէմէր կէտը փողոցը, Տիմիթրո խոշոր գլուխ անպիտանի մը հետ հոն կ'սպասէր. Իրեն իմացուցինք թէ առաւօտուն Պէտո ծանօթ կենդանագիրը մեզ ցոյց տալէ յետոյ, տեսած էինք որ ցնցոտիներ հագած պատանի մը քարավին վրայ նաւապետի մը կը խօսէր եւ շատ կ'աղաչէր որ զինքը միասին նաւ տանի, եւ որովհետեւ այդ պատանին զիմապատկերին կը նմանէր, այն միջոցին զիպուածով այն տեղուանքը ինքն ալ կոշիկ ներկելու համար սրճարանները չըջող Պէտոն կոչած էինք որ վերահասու ըլլայ թէ այդ պատանին նոյն ինքն է. բայց մինչեւ Պէտոյի գալուստը նաւապետը թախանձանաց զիջանելով մակդայն ընդունած եւ զինքը նաւ տարած էր. այսու հանդերձ՝ Պէտո ալ մակդայն մէջ զայն տեսնելով հաստատած էր թէ, Տիմիթրոյի փնտրած պատանին էր. Երբ այս պատմութիւնը լսեց Տիմիթրո, սաստիկ բարկացաւ եւ սկսաւ հայոյի իր ընկերոջը, զոր տղուն կորստեան պատճառ կը բռնէր :

— Ի՞նչպէս մարդ էր իւր այդ ընկերը :

— Կարծեմ թէ խոշոր գլուխով աւանակ մ'էր :

— Ալեխառն պիտե՞ր՝ . . .

— Այո՛, այո՛ եւ քննադատ աչերով, կարծես քառասուն օր քունի ծով էր բռնած :

— Ա՛խ, ինքն է եղեր, խեղճ աղայ, արդէն Օհան բարեկամս ըսաւ այն առաւօտ թէ համակրութիւն մը կը զգայ այդ աղուն համար, Աստուած իմ, որչափ գէշ ձեռքերու մէջ մնացեր է :

Ձայս ըսելով Կիրգա, սենեակին մէջ վեր վար կը ձեմէր եւ երբ իւր խորհրդածութիւններն աւարտէին, զարձեալ Գուլայի գէմը կենալով աթոռի մը վրայ կը յետու կըստաւոր որ ուշիմ պատանին շարունակէ իր խօսքը, իսկ Գուլա միշտ զինքը կը գիտեր եւ իրեն մէկ փոքր շարժումն իսկ աչքէ չէր կորսնցներ :

Շարունակելի

Արտօնատէր Ա. ՍԱՐԳՍԵԱՆ

ՏՊԱԿՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՐԵԱՆ

(Նախկին ՊԱՂՏԱՍԻՍԱՆ Տպարան)

Կ. Պոլիս, Սալթան Համամ 14.